

ІННОВАЦІЙНА ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОСТВОЄННОЇ ЕКОНОМІКИ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ: ПЕРСПЕКТИВИ ІНТЕГРАЦІЇ ОСВІТИ, НАУКИ ТА БІЗНЕСУ

©2023 ВАХОВИЧ І. М., МАТРУНЧИК Д. М.

УДК 339.137:615.3
JEL: H80; O30; O38; O39; R11; R58

Вахович І. М., Матрунчик Д. М. Інноваційна трансформація поствоєнної економіки регіонів України: перспективи інтеграції освіти, науки та бізнесу

Сформовано теоретико-методологічне підґрунтя інтеграції освіти, науки та виробництва як базової передумови інноваційної трансформації поствоєнної економіки регіонів України, яка передбачає відновлення зруйнованих війною виробничих, інфраструктурних і житлових об'єктів, формування сучасних полюсів зростання регіональних господарських комплексів та створення сприятливого середовища життєдіяльності (підвищення соціальних стандартів та поліпшення якості довкілля) на інноваційних засадах. Дослідження показали, що першочергового значення при розробленні перспективних напрямів інноваційної трансформації поствоєнної економіки регіонів України набуває відновлення кадрового та матеріально-технічного потенціалу освітянських закладів та наукових установ, а також відновлення докризового взаємозв'язку цих установ з підприємствами реального сектора економіки. Програмування пріоритетів інноваційної трансформації поствоєнної економіки регіонів має базуватися на основі виявлення територіальної неоднорідності рівня науково-дослідної та інноваційної складової розвитку регіональних господарських комплексів через розрахунок інтегрального індексу інноваційної трансформації економіки регіонів, який визначається на основі низки індивідуальних індексів науково-дослідної та інноваційної діяльності. Результати розрахунку інтегрального індексу інноваційної трансформації економіки регіонів у 2017–2020 рр. показали, що порівняно високий рівень розвитку науково-дослідної та інноваційної складової розвитку регіональних господарських комплексів спостерігається лише в Харківській області, де сконцентровано розгалужену мережу науково-дослідних установ та освітянських закладів, більшість з яких активно співпрацювали та співпрацюють із суб'єктами виробничого підприємництва. Дослідження показали, що в більшості регіонів України у 2017–2020 рр. спостерігався порівняно низький рівень розвитку науково-дослідної та інноваційної складової територіальних соціально-економічних систем. Встановлено, що позиціонування регіонів України в довоєнний період (2017–2020 рр.) за рівнем розвитку науково-дослідної та інноваційної складової регіонального відтворення має виступати передумовою диференціації інструментів та методів інноваційної трансформації поствоєнної економіки регіонів України, що дасть змогу забезпечити відновлення зруйнованих війною житлових, інфраструктурних та виробничих об'єктів і створити нові полюси економічного зростання на інноваційно-технологічній основі.
Ключові слова: інноваційна трансформація, науково-дослідна діяльність, інновації, технологічні процеси, регіональний господарський комплекс, трансфер технологій.

Рис.: 1. Табл.: 2. Бібл.: 14.

Вахович Ірина Михайлівна – доктор економічних наук, професор, ректор Луцького національного технічного університету (вул. Львівська, 75, Луцьк, 43018, Україна)

E-mail: irina-vaxovitch@lntu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4912-5798>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=35759687700>

Матрунчик Дмитро Миколайович – кандидат технічних наук, докторант кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Луцький національний технічний університет (вул. Львівська, 75, Луцьк, 43018, Україна)

E-mail: vadba@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8173-2582>

UDC 339.137:615.3
JEL: H80; O30; O38; O39; R11; R58

Vakhovych I. M., Matrunchyk D. M. Innovative Transformation of the Post-War Economy of the Regions of Ukraine: The Prospects for the Integration of Education, Science, and Business

The theoretical-methodological basis for the integration of education, science and production as a basic prerequisite for the innovative transformation of the post-war economy of the regions of Ukraine is formed, providing for the restoration of manufacturing, infrastructure and residential objects destroyed by the warfare, the formation of modern poles of growth of regional economic complexes and the creation of a favorable living environment (raising social standards and improving the quality of the environment) on innovative principles. Studies have shown that the recovery of the personnel and material-technical potential of educational institutions and scientific institutions, as well as the restoration of the pre-crisis interconnection of these institutions with enterprises of the real sector of the economy, is of paramount importance in developing promising directions for innovative transformation of the post-war economy. Programming of priorities of innovative transformation of the post-war economy of the regions should be based on the identification of territorial heterogeneity of the level of research and innovation component of the development of regional economic complexes through the calculation of the integral index of innovative transformation of the regional economy, which is determined on the basis of a number of individual indices of scientific research and innovation activity. The results of the calculation of the integral index of innovative transformation of the regional economy in 2017–2020 showed that a relatively high level of development of research and innovation components of the development of regional economic complexes is observed only in the Kharkiv region, where an extensive network of research institutions and educational institutions is concentrated, most of which have actively cooperated and continue to cooperate with industrial enterprises. Studies have shown that in most regions of Ukraine in 2017–2020 there was a relatively low level of development of research and innovation components of territorial socioeconomic systems. It is found that the positioning of the regions of Ukraine in the pre-war period (2017–2020) in terms of the level of development of research and innovation components of regional reproduction should be a prerequisite for differentiation of instruments and methods of innovative transformation of the post-war economy of the regions of Ukraine, which will ensure the restoration of residential, infrastructure and industrial facilities destroyed by the war and create new poles of economic growth on an innovative and technological basis.

Keywords: innovative transformation, scientific research activities, innovations, technological processes, regional economic complex, technology transfer.

Fig.: 1. **Tabl.:** 2. **Bibl.:** 14.

Vakhovych Iryna M. – D. Sc. (Economics), Professor, Rector of the Lutsk National Technical University (75 Lvivska Str., Lutsk, 43018, Ukraine)

E-mail: irina-vaxovitch@Intu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4912-5798>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=35759687700>

Matrunchyk Dmytro M. – PhD (Engineering), Candidate on Doctor Degree of the Department of Finance, Banking and Insurance, Lutsk National Technical University (75 Lvivska Str., Lutsk, 43018, Ukraine)

E-mail: vadba@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8173-2582>

Військове вторгнення на територію України країни-агресора глобального масштабу призвело до численних людських жертв і значних руйнувань житлових і виробничих об'єктів, що вимагає негайного розроблення комплексного плану відбудови національної економіки вже у поствоєнний період. Враховуючи необхідність прискореного відновлення матеріально-технічної бази окремих секторів національної економіки, потребують умонтування в інституціональне середовище регуляторного впливу на відтворювальні пропорції сучасні форми, методи, інструменти трансформації системи економічних відносин.

Виходячи з високого рівня спрацювання основного капіталу та надмірної енергомісткості виробництва готової продукції у виробничих ланках сфери матеріального виробництва, трансформація економічних відносин має відбуватися на інноваційних засадах через масове запровадження продуктивних і процесних інновацій. Тобто виникає необхідність у розробленні концепту інноваційної трансформації поствоєнної економіки з урахуванням всього спектра територіальних особливостей комплексування як у сфері виробництва, так і у сфері обміну та розподілу.

Вдала реалізація моделі інноваційної трансформації на регіональному рівні стане можливою як через трансфер передових іноземних технологій, так і через інтеграцію вітчизняних суб'єктів освіти, науки та виробництва. Світова практика демонструє результативність різноманітних форм взаємодії науково-освітнянських установ і підприємницьких структур у частині продукування та впровадження процесних і продуктивних інновацій, що необхідно вже зараз імплементувати в Україні.

Метою статті є обґрунтування перспективних напрямів інноваційної трансформації поствоєнної економіки регіонів України на основі врахування територіальних особливостей розвитку продуктивних сил і формування сучасних регіональних інноваційних систем, у межах яких забезпечуватиметься взаємодія між освітою, наукою та реальним виробництвом у частині продукування та впровадження продуктивних і процесних інновацій у відтворювальний процес.

Теоретико-методологічною передумовою формування сучасної моделі інноваційної трансформації поствоєнної економіки регіонів України через інте-

грацію освіти, науки та виробництва виступають наукові праці В. Гейця, С. Давимуки, І. Єгорова, О. Єрмакової, Г. Жаворонкової, Е. Лібанової, О. Луцків, В. Копитко, В. Мустяци, І. Мушеник, А. Поручника, Л. Федулової та інших [3–14], де наведено теоретико-методологічний дискурс сучасного регіонального інноваційного розвитку; розглянуто засадничі аспекти формування регіональної інноваційної політики; розкрито сутність і структуру регіональних інноваційних систем; встановлено вплив державного регулювання на фінансування інноваційної діяльності регіону; виокремлено передумови імплементації високіх технологій у регіональні господарські комплекси; запропоновано сценарій «розумної спеціалізації» як інституційної форми інноваційної трансформації регіональної економіки, а також сформовано концептуальні засади стратегування інноваційного розвитку регіонів в умовах глокалізації економічних процесів.

Стрімкий сучасний розвиток соціально-економічних процесів, обумовлений потужним наступом четвертої промислової революції («Індустрії 4.0») та нестабільною геополітичною ситуацією, на думку С. Давимуки та Л. Федулової, спричиняє низку викликів, на які покликані відповісти регіональні політичні ініціативи щодо стимулювання інноваційної активності [3, с. 5]. Водночас регіональні політичні ініціативи стосовно стимулювання інноваційної активності мають отримати відповідне інституційне та інструментально-методологічне забезпечення, щоб прискорити процеси інноваційного оновлення основного капіталу матеріального виробництва та зблизити освіту, науку і виробництво в частині продукування та впровадження інноваційних процесів як щодо модернізації техніко-технологічної бази регіонального господарського комплексу, так і щодо активізації інноваційної діяльності закладів вищої освіти та науково-дослідних установ.

У вітчизняній економічній літературі існують численні авторські підходи до формування сучасних регіональних інноваційних систем. Зокрема, В. Мустяца складовими суб'єктно-об'єктної бази таких систем розглядає: органи влади та управління регіону; підсистему фінансування та комерціалізації інновацій у регіоні; підсистему отримання нових

знань; проведення науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт (НДДКР); підсистему правової, інформаційної, консалтингової підтримки регіональної інноваційної діяльності; підсистему впровадження та просування інновацій; експертно-аналітичну підсистему [10, с. 96]. Як показує практика інноваційної діяльності на регіональному рівні, у більшості регіонів за винятком підсистеми отримання нових знань і проведення НДДКР всі інші підсистеми знаходяться в латентному стані або ж взагалі відсутні, що не дає можливості забезпечити масштабне поширення інноваційної діяльності та прискорити процеси комерціалізації тих інновацій, які продукуються як співробітниками навчальних і наукових установ, так і інженерними та робітничими кадрами виробничих підприємств.

Доцільність посилення вагомості регіонів у процесах активізації інноваційної діяльності у глобальному та транснаціональному вимірах випливає з твердження А. Поручника та І. Брикової про те, що інноваційна активність характеризується високим рівнем географічної концентрації, що принципово змінює статус окремих національних регіонів, міст і локалітетів на міжнародному ринку високотехнологічної продукції, перетворюючи їх на вузлові точки глобальної інноваційної мережі. Саме в даному контексті особливої актуальності набуває концепція регіональної інноваційної системи як теоретична основа розробки та ефективної імплементації стратегії підвищення міжнародної конкурентоспроможності регіону [12, с. 137]. В умовах децентралізації та євроінтеграції, коли регіони отримали розширений інституційний коридор для реалізації пріоритетів соціально-економічного розвитку та входження у глобальні ланцюги доданої вартості, саме формування сучасних інноваційних систем через інноваційну трансформацію науково-навчального та виробничо-експериментального сегментів регіонального господарського комплексу дасть змогу використати наявні резерви та потенційні можливості підвищення рівня капіталізації відтворення територіального капіталу.

Водночас регіональні інноваційні системи в Україні не охоплюють навіть критично необхідний для забезпечення повноцінного інноваційного процесу набір інфраструктурних ланок, що однозначно вимагає здійснення інноваційної трансформації регіональних господарських комплексів. Пріоритети такої трансформації мають бути вмонтовані у спектр цілей як державної, так і регіональної інноваційної політики. До основних пріоритетів регіональної інноваційної політики О. Луцків відносить: оновлення застарілих технологій; нарощення інвестицій в інновації; капіталізацію об'єктів інтелектуальної власності; збалансованість інноваційного попиту та пропозиції; розвиток регіональної інституційної інфраструктури; широкомасштабне

впровадження матеріало-, енерго- та ресурсозберігаючих технологій у всіх галузях економіки; створення високотехнологічних і високоефективних галузей і виробництв для забезпечення випуску конкурентоспроможної продукції належної якості [9, с. 157–158]. Реалізація означених пріоритетів дасть змогу реалізувати модель інноваційної трансформації економіки регіонів, тобто перевести функціонування секторів регіональних господарських комплексів на інноваційні засади в частині як випуску наукомісткої готової продукції, так і оновлення техніко-технологічної бази матеріального виробництва. У поствоєнний період, коли інноваційна трансформація економіки регіонів України має бути зорієнтована, передусім, на прискорене подолання наслідків руйнувань об'єктів критичної інфраструктури та об'єктів житлової нерухомості, необхідною є імплементація сучасних форм посилення взаємозв'язку між науково-освітньою сферою, що продукує продуктивні та процесні інновації, та суб'єктами виробничого підприємництва, які різноманітні види інновацій впроваджують у реальний сектор регіональних господарських комплексів. Такого роду взаємодія буде найбільш ефективною за умови розбудови регіональних інноваційних систем, які охоплюватимуть розгалужену мережу інфраструктурних ланок.

Примітною рисою інноваційної трансформації економіки регіонів України в останні десятиліття стало порушення взаємозв'язку між науково-дослідними установами і вищими навчальними закладами, де концентрувалася лівова частка інноваторів та раціоналізаторів, та промисловими підприємствами, які забезпечували налагодження виробництва інноваційної продукції, а також її реалізацію. У певний період вищі навчальні заклади, які, як правило, мали галузеву спеціалізацію, було трансформовано в заклади освіти з уніфікованими навчальними програмами. З одного боку, це допомогло навчальним закладам адаптуватися до коливань кон'юнктури на ринку освітніх послуг, але з іншого – вони втратили свій науково-дослідний потенціал, пов'язаний із галузевою спеціалізацією. Процес трансформації системи підготовки інженерних кадрів розтягнувся в часі, що призвело до послаблення інноваційної активності вітчизняної освітньої науки, а це в підсумку дало можливість іноземним виробникам інноваційних продуктів здійснити масштабну експансію на вітчизняний ринок продуктивних інновацій. Велика кількість науково-дослідних інститутів, які функціонували в системі Національної академії наук України та галузевих академій, втратили свій матеріально-технічний і кадровий потенціал у 90-х роках минулого століття у зв'язку зі структурними зрушеннями в національній економіці, коли різко зменшилася частка промислових підприємств, які були зорієнтовані на задоволення потреб військово-

промислового комплексу і мали потребу в перманентному поглибленні досліджень у даному напрямі.

Розроблення перспективних напрямів інноваційної трансформації поствоєнної економіки регіонів України має базуватися на врахуванні комплексу передумов та факторів, які визначають спеціалізацію регіональних господарських комплексів (природно-ресурсні, виробничо-технічні, науково-освітні та геополітичні передумови); рівень автоматизації та механізації виробничих процесів; рівень забезпеченості місцевою сировиною; рівень інфраструктурної облаштованості сфери матеріального виробництва та сфери послуг; рівень інтегрованості в національну економіку та глобальні ланцюги доданої вартості. Передова іноземна практика та позитивний вітчизняний досвід показують, що базовою передумовою інноваційної трансформації регіональних господарських комплексів виступає система продукування та впровадження продуктивних і процесних інновацій, що найбільшою мірою забезпечується через інституціоналізацію сучасних форм співпраці освітніх та наукових установ, з одного боку, та суб'єктів виробничого підприємництва – з іншого. Водночас вибір таких форм, як магістральний елемент інноваційної трансформації економіки регіонів України, має базуватися на диференційованій основі, виходячи з наявної територіальної асиметрії науково-дослідної та інноваційної активності у 2017–2020 рр.

Зважаючи на передумови та фактори інноваційної трансформації економіки України та її регіонів, а також наявну територіальну асиметрію в рівнях науково-дослідної та інноваційної активності, необхідно визначити Індекс інноваційної трансформації економіки регіонів (ІІТЕР) за прикладом Індексу складності економіки (*Economic Complexity Index*), який запропонований професором Гарвардського університету Р. Хоусманом і професором Массачусетського технологічного інституту С. Ідальго і який, по суті, відображає інноваційну спеціалізацію регіональних господарських комплексів та технологічний рівень розвитку економіки регіонів України. За дослідженнями науковців, саме технологічний рівень має більший вплив на рівень економічного розвитку, конкурентоспроможність та якість життя, ніж інституційні чинники, такі як: політичні, правові, корупційні, урядові [2, с. 40]. Тому підняття технологічного рівня розвитку продуктивних сил у регіонах України виступає базовою детермінантою інноваційної модернізації господарського комплексу в цілому. Водночас проектування позитивних технологічних зрушень має відштовхуватися від наявного рівня інноваційної спрямованості діяльності промислових підприємств і рівня їх взаємодії з навчальними та науковими установами в частині освоєння передових інноваційних технологій у регіонах України. Внаслідок млявої взаємодії науки, освіти та виробництва в більшості ре-

гіонів інноваційні системи не охоплюють навіть критично необхідний перелік інфраструктурних ланок, які забезпечують продукування та впровадження інноваційних технологій.

Методологія розрахунку ІІТЕР має базуватися на методичних підходах, які передбачають інтегральну оцінку на основі нормалізації даних [1], і повинна враховувати параметри оцінки інноваційної спеціалізації економіки та технологічного розвитку регіонів. Також така методологія розрахунку ІІТЕР повинна базуватися на доступних статистичних показниках, адже проблемою оцінки певним чином є відсутність низки статистичних показників за певними регіонами та їх нестабільна динаміка у зв'язку з військовою агресією. Разом із тим, оскільки адекватна оцінка результативності інноваційних зрушень в економіці та рівня технологічного розвитку регіональних господарських комплексів потребує охоплення певного часового лагу для врахування наслідків зміни динаміки, варто використати в розрахунках доступні усереднені статистичні показники довоєнного періоду (2017–2020 рр.) (табл. 1).

Серед таких показників для оцінки ІІТЕР України будемо використовувати розподілені на дві групи показники:

- 1) *науково-дослідна складова (НДС)*: кількість працівників та дослідників, задіяних у виконанні науково-дослідних робіт (НДР), у розрахунку на 1000 осіб зайнятого населення (у віці 15–70 років); частка витрат на виконання НДР у валовому регіональному продукті, %;
- 2) *інноваційна складова (ІС)*: частка промислових підприємств, що впроваджували інновації (продукцію та/або технологічні процеси), у загальній їх кількості, %; частка промислових підприємств, що реалізували інноваційну продукцію (товари, послуги), у загальній кількості промислових підприємств, %; частка промислових підприємств, що реалізували інноваційну продукцію (товари, послуги) за межі України, у загальній кількості підприємств, що реалізували інноваційну продукцію (товари, послуги), %; кількість упроваджених у виробництво нових технологічних процесів у розрахунку на 1 інноваційно активне промислове підприємство; кількість упровадженої інноваційної продукції (товарів, послуг) промисловими підприємствами в розрахунку на 1 інноваційно активне промислове підприємство; частка реалізованої інноваційної промислової продукції (товарів, послуг) у загальному обсягу промислової продукції, %.

Виходячи з даних табл. 1 спостерігаємо велику територіальну варіацію в кількості працівників та дослідників, задіяних у виконанні НДР, у розрахунку на 1000 осіб зайнятого населення (у віці 15–70 років). Якщо в Харківській області на 1000 осіб зайнятого

Таблиця 1

Вихідні дані розрахунку ІПТЕР України в довоєнний період (2017–2020 рр.)

Регіон / Область	1	2	3	4	5	6	7	8	9
		Кількість працівників та дослідників, задіяних у виконанні НДР, розрахунку на 1000 осіб зайнятого населення (у віці 15–70 років)	Частка витрат на виконання НДР у валовому регіональному продукті, %	Частка промислових підприємств, що впроваджували інновації (продукцію та/або технологічні процеси), у загальній їх кількості, %	Частка промислових підприємств, що реалізували інноваційну продукцію (товари, послуги) за межі України, у загальній кількості підприємств, що реалізували інноваційну продукцію (товари, послуги), %	Кількість упроваджених у виробництво нових технологічних процесів у розрахунку на 1 інноваційно активне промислове підприємство	Кількість упровадженої інноваційної продукції (товарів, послуг) промисловими підприємствами в розрахунку на 1 інноваційно активне промислове підприємство	Частка реалізованої інноваційної промислової продукції (товарів, послуг) у загальному обсязі промислової продукції, %	
Вінницька		8,9	0,04	11,7	11,0	33,4	0,7	3,5	0,8
Волинська		7,5	0,02	11,0	10,3	36,7	0,7	0,7	0,7
Дніпропетровська		60,7	0,56	11,4	5,7	39,1	2,2	2,0	0,2
Донецька		3,9	0,01	10,5	8,3	36,8	2,1	5,8	2,3
Житомирська		7,0	0,04	12,5	9,7	50,7	0,8	1,1	0,6
Закарпатська		10,9	0,14	7,5	5,4	76,4	1,3	1,4	1,6
Запорізька		54,8	0,88	16,5	12,9	54,0	3,0	6,8	2,0
Івано-Франківська		9,8	0,05	17,6	13,8	41,9	0,8	3,6	0,6
Київська		23,5	0,19	13,1	8,8	28,2	1,7	4,4	1,0
Кіровоградська		9,9	0,09	18,9	16,0	29,7	1,0	2,6	3,6
Луганська		9,7	0,09	8,2	6,4	12,2	3,8	9,6	1,1
Львівська		43,0	0,23	12,9	8,9	28,9	1,0	5,9	0,9
Миколаївська		39,5	0,37	13,2	12,1	37,3	0,9	1,1	1,2
Одеська		26,1	0,17	14,8	9,0	28,9	1,6	1,9	1,0
Полтавська		16,2	0,03	12,3	9,7	39,9	0,9	3,7	0,3
Рівненська		7,3	0,03	8,1	4,3	27,4	1,9	1,8	0,1

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Сумська	31,9	0,22	15,7	16,0	58,7	8,0	11,9	2,0
Тернопільська	6,9	0,06	25,7	13,7	16,7	1,7	2,5	1,2
Харківська	110,5	1,20	27,0	22,0	34,6	1,6	3,6	2,6
Херсонська	14,8	0,14	14,3	10,8	40,3	1,8	6,5	1,8
Хмельницька	7,0	0,03	5,8	4,6	24,5	0,7	1,2	0,3
Черкаська	11,9	0,09	17,8	16,9	40,4	0,8	1,8	1,4
Чернівецька	18,6	0,25	12,9	11,8	15,1	0,9	3,1	0,6
Чернігівська	14,6	0,07	10,0	8,7	27,3	6,1	6,8	2,1
м. Київ	296,4	0,88	17,7	12,4	15,7	8,8	2,2	0,3
Усього	53,3	0,44	14,6	10,9	34,1	2,7	3,6	0,9

Джерело: розраховано за даними Державної служби статистики України.

населення припадає 110 працівників та дослідників, задіяних у виконанні НДР, то у Хмельницькій області аналогічний показник становить 7. Прикметною рисою науково-дослідної та інноваційної активності в розрізі регіонів України є низький рівень витрат на виконання НДР у валовому регіональному продукті. Це пов'язано з тим, що на загальнодержавному та регіональному рівнях відсутній комплекс стимулів, який би підвищував зацікавленість виробничих підприємств у нарощенні обсягів фінансування науково-дослідної та дослідно-конструкторської діяльності. Має місце також низький рівень упровадження у виробництво нових технологічних процесів у розрахунку на одне інноваційно активне промислове підприємство. Про доцільність розроблення перспективних напрямів інноваційної трансформації регіональних господарських комплексів у поствоєнний період свідчить також низький рівень реалізації інноваційної промислової продукції.

Розрахунок ІІТЕР України за усередненими показниками НДС та ІС (табл. 2 та рис. 1) у 2017–2020 рр. засвідчив, що в розрізі регіонів спостерігається значний варіаційний розмах за рівнем як науково-дослідної, так і інноваційної активності. Найвищі показники (порівняно високий рівень) науково-дослідної діяльності спостерігаються у традиційних центрах концентрації наукового та дослідно-конструкторського потенціалу (м. Київ, Харківська область). Середній рівень науково-дослідної складової інноваційної трансформації економіки регіонів спостерігався у Дніпропетровській та Запорізькій областях, де функціонує хоча надмірно згорнута у зв'язку з кризовими явищами, але все одно розгалужена мережа науково-дослідних і проектних інститутів, які обслуговували та продовжують обслуговувати потреби галузей важкої індустрії та машинобудування. У всіх інших регіонах України має місце порівняно низький рівень науково-дослідної складової інноваційної трансформації економіки регіонів, що зумовлено як об'єктивними (непромислова спеціалізація регіонів), так і суб'єктивними (відірваність науково-дослідних установ від реальних потреб матеріального виробництва) причинами. Академічна та галузева наука не сформували адаптивних механізмів до структурних зрушень у національній економіці, що позбавило їх замовлень та призвело до згортання господарсько-наукової тематики досліджень.

Певною мірою інша ситуація спостерігається в регіональному розрізі інноваційної складової трансформації економіки регіонів. Прискорений розвиток підприємницької діяльності та диджиталізація привели до посилення інноваційної активності як бізнесових структур, так і навчальних та наукових закладів. Порівняно високий рівень інноваційної активності спостерігається в Харківській, Запорізькій, Кіровоградській та Сумській областях. У Харківській області це забез-

печується завдяки найвищій у країні концентрації наукового та дослідно-конструкторського потенціалу; у Запорізькій – у зв'язку з розширеним відтворенням потенціалу експортоорієнтованих галузей, передусім підприємств гірничо-металургійного комплексу; у Кіровоградській – у зв'язку з активізацією діяльності суб'єктів аграрного підприємництва за участю іноземного капіталу (участь іноземного капіталу прискорює трансфер інноваційних технологій у сільське господарство та сектор переробно-харчових виробництв); у Сумській області – у зв'язку з наявністю ефективного діючого інноваційного ядра (Сумського державного університету), який став полюсом інноваційного зростання регіонального господарського комплексу.

У поствоєнний період, коли відновлення зруйнованих війною об'єктів житлової нерухомості та об'єктів виробничо-інфраструктурного призначення вимагатиме прискорених темпів, важливого значення набуває інтеграція діяльності освітянських і наукових установ, з одного боку, та промислових підприємств – з іншого. Це необхідно для того, щоб максимальною мірою наблизити науково-дослідну та дослідно-конструкторську діяльність сфери освіти і науки до потреб галузей матеріального виробництва, перш за все підприємств будівельної індустрії та паливно-енергетичного комплексу. Прискорене впровадження результатів прикладних до-

сліджень освітянської, академічної та галузевої науки дасть змогу активізувати інноваційну діяльність підприємницьких структур. Водночас необхідно також удосконалити механізм трансферу іноземних технологій, які в сукупності з вітчизняними інноваціями забезпечать належний синергетичний ефект реалізації моделі інноваційної трансформації економіки регіонів України у поствоєнний період.

Тобто необхідною передумовою та водночас складовою інноваційної трансформації економіки регіонів України у поствоєнний період виступає інтеграція освіти, науки та бізнесу, що дасть змогу на регіональному рівні забезпечити продукування комплексу процесних і продуктових інновацій для відновлення зруйнованих об'єктів, модернізації об'єктів виробничої та соціальної інфраструктури, створення нових полюсів зростання в регіональних господарських комплексах. Створення диверсифікованого портфеля інновацій дасть змогу імплементувати на територіальний рівень основні цілі інноваційної трансформації поствоєнної економіки регіонів України, які передбачають відновлення економіки та посилення господарської самодостатності регіональних виробничих комплексів, зміцнення обороноздатності, поліпшення соціальних стандартів життя й екологізацію виробничо-господарської діяльності та мінімізацію негативного впливу на навколишнє природне середовище. З огляду на це варто законодавчо

Науково-дослідна складова	<i>Порівняно високий</i>	–	м. Київ	Харківська
	<i>Середній</i>	–	Дніпропетровська	Запорізька
	<i>Порівняно низький</i>	Хмельницька	Вінницька Волинська Донецька Житомирська Закарпатська Івано-Франківська Київська Луганська Львівська Миколаївська Одеська Полтавська Рівненська Тернопільська Херсонська Черкаська Чернігівська Чернівецька	Кіровоградська Сумська
	<i>Порівняно низький</i>		<i>Середній</i>	<i>Порівняно високий</i>
Інноваційна складова				

Рис. 1. Позичонування регіонів за складовими ІІТЕР у довоєнний період

Джерело: розраховано за даними Державної служби статистики України.

Розрахунок ІПТЕР України в довоєнний період (2017–2020 рр.)

Регіон / Область	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Індекс інноваційної трансформації економіки регіонів		
										10	11	12
Вінницька	0,03	0,03	0,03	0,43	0,65	0,44	0,08	0,29	0,31	0,03	0,37	0,28
Волинська	0,03	0,03	0,02	0,41	0,61	0,48	0,08	0,06	0,27	0,03	0,32	0,24
Дніпропетровська	0,20	0,20	0,47	0,42	0,34	0,51	0,25	0,17	0,08	0,34	0,30	0,30
Донецька	0,01	0,01	0,01	0,39	0,49	0,48	0,24	0,49	0,88	0,01	0,50	0,37
Житомирська	0,02	0,02	0,03	0,46	0,57	0,66	0,09	0,09	0,23	0,03	0,35	0,27
Закарпатська	0,04	0,04	0,12	0,28	0,32	1,00	0,15	0,12	0,62	0,08	0,42	0,33
Запорізька	0,18	0,18	0,73	0,61	0,76	0,71	0,34	0,57	0,77	0,46	0,63	0,59
Івано-Франківська	0,03	0,03	0,04	0,65	0,82	0,55	0,09	0,30	0,23	0,04	0,44	0,34
Київська	0,08	0,08	0,16	0,49	0,52	0,37	0,19	0,37	0,38	0,12	0,39	0,32
Кіровоградська	0,03	0,03	0,08	0,70	0,95	0,39	0,11	0,22	1,38	0,06	0,63	0,48
Луганська	0,03	0,03	0,08	0,30	0,38	0,16	0,43	0,81	0,42	0,06	0,42	0,33
Львівська	0,15	0,15	0,19	0,48	0,53	0,38	0,11	0,50	0,35	0,17	0,39	0,33
Миколаївська	0,13	0,13	0,31	0,49	0,72	0,49	0,10	0,09	0,46	0,22	0,39	0,35
Одеська	0,09	0,09	0,14	0,55	0,53	0,38	0,18	0,16	0,38	0,12	0,36	0,30

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Полтавська	0,05	0,03	0,46	0,57	0,52	0,10	0,31	0,12	0,04	0,35	0,27
Рівненська	0,02	0,03	0,30	0,25	0,36	0,22	0,15	0,04	0,03	0,22	0,17
Сумська	0,11	0,18	0,58	0,95	0,77	0,91	1,00	0,77	0,15	0,83	0,66
Тернопільська	0,02	0,05	0,95	0,81	0,22	0,19	0,21	0,46	0,04	0,47	0,36
Харківська	0,37	1,00	1,00	1,30	0,45	0,18	0,30	1,00	0,69	0,71	0,70
Херсонська	0,05	0,12	0,53	0,64	0,53	0,20	0,55	0,69	0,09	0,52	0,41
Хмельницька	0,02	0,03	0,21	0,27	0,32	0,08	0,10	0,12	0,03	0,18	0,14
Черкаська	0,04	0,08	0,66	1,00	0,53	0,09	0,15	0,54	0,06	0,50	0,39
Чернівецька	0,06	0,21	0,48	0,70	0,20	0,10	0,26	0,23	0,14	0,33	0,28
Чернігівська	0,05	0,06	0,37	0,51	0,36	0,69	0,57	0,81	0,06	0,55	0,43
м. Київ	1,00	0,73	0,66	0,73	0,21	1,00	0,18	0,12	0,87	0,48	0,58
Усього	0,18	0,37	0,54	0,64	0,45	0,31	0,30	0,35	0,28	0,43	0,39

Джерело: розраховано за даними Державної служби статистики України.

врегулювати інституційні засади створення статутних і нестатутних об'єднань освітянських і наукових установ з органами регіональної влади та суб'єктами підприємницької діяльності через інституціоналізацію різноманітних форм державно-приватного партнерства, зокрема шляхом створення інноваційних кластерів, технологічних парків, бізнес-інкубаторів інноваційної спрямованості.

ВИСНОВКИ

У 90-х роках минулого століття внаслідок глибокої стагнації національної економіки освітянська та наукова сфери України значною мірою втратили свій матеріально-технічний і кадровий потенціал, що призвело до згортання науково-дослідної та дослідно-конструкторської діяльності та в підсумку знизило інноваційну спрямованість вітчизняної сфери матеріального виробництва. Також не було сформовано належне інституціональне середовище для трансферу іноземних інновацій, що в сукупності з падінням рівня інноваційної активності вітчизняного науково-виробничого сектора законсервувало технологічну відсталість економіки України від економіки високорозвинених країн. Значною мірою зниження інноваційної активності промислових підприємств відбулось у зв'язку з тим, що не було вчасно відпрацьовано інструментарію регуляторного впливу на процеси інтеграції освіти, науки та виробництва як на загальнонаціональному, так і на регіональному рівнях.

Збройне вторгнення на територію України російських агресорів та необхідність прискореного відновлення зруйнованих війною об'єктів потребують розроблення перспективних напрямів інноваційної трансформації регіональних господарських комплексів у поствоєнний період, що вимагає перегляду пріоритетів розвитку освіти і науки, особливо на регіональному рівні, через формування сучасних регіональних інноваційних систем. Дослідження показали, що базовою детермінантою інноваційної трансформації поствоєнної економіки регіонів України виступає інтеграція вітчизняних освітянських і наукових установ, з одного боку, та промислових підприємств і органів регіональної влади – з іншого. Заходи щодо стимулювання процесів інтеграції освітянських і наукових установ та суб'єктів матеріального виробництва й органів регіональної влади мають базуватися на диференційованій основі та враховувати територіальну неоднорідність рівня науково-дослідної та інноваційної діяльності. Ключовим моментом програмування процесів інноваційної трансформації регіональних господарських комплексів у поствоєнний період має стати посилення вагомості освітянських закладів та наукових установ у продукуванні інновацій і їх впровадженні в діяльність суб'єктів виробничого та невиробничого підприємництва. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Вахович І. М. Фінансова політика сталого розвитку регіону: методологія формування та механізми реалізації: монографія. Луцьк: Надстир'я, 2007. 493 с.
2. Галасюк В. В. Концептуальні засади трансформації економіки України: монографія. Київ: Національна академія управління, 2019. 188 с.
3. Давимук С. А., Федулова Л. І. Теоретико-методологічний дискурс сучасного регіонального інноваційного розвитку. *Регіональна економіка*. 2018. № 1. С. 5–16. URL: http://re.gov.ua/re201801/re201801_005_DavymukaSAFedulovaLL.pdf
4. Єрмакова О. А. Концептуальні засади стратегування інноваційного розвитку регіонів в умовах глобалізації економічних процесів. *Приазовський економічний вісник*. 2018. Вип. 6. С. 336–341. URL: http://rev.kpi.zp.ua/journals/2018/6_11_uk/62.pdf
5. Жаворонкова Г. В., Гоменюк М. О., Жмуденко В. О. Підвищення ролі державного регулювання у фінансуванні інноваційної діяльності регіону. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2016. № 3. С. 130–144. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/46381/1/Zhavoronkova_%20Gomeniuk_Zhmudenko.pdf;jsessionid=ADAB99CFAE67DC6261104CD2A8E367DB
6. Імплементція високих технологій в економіку України. Наукова доповідь / за ред. І. Ю. Єгорова, І. В. Отодюка, О. Б. Саліхової; ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України». Київ, 2016. 165 с.
7. Інноваційна Україна 2020: національна доповідь / за заг. ред. В. М. Гейця та ін.; НАН України. Київ, 2015. 336 с.
8. Копитко В. І., Орловська О. В. Напрямки формування і розвитку регіональних інноваційних систем. *Український журнал прикладної економіки*. 2018. Т. 3. № 2. С. 73–80. URL: http://eadnurt.diit.edu.ua/bitstream/123456789/11095/1/Kopytko_2018_3%2c2.pdf
9. Луцків О. М. Регіональна інноваційна політика: особливості формування та проблеми реалізації. *Регіональна економіка*. 2015. № 2. С. 153–162. URL: http://re.gov.ua/re201502/re201502_153_LutskivOM.pdf
10. Мусяца В. М. Формування регіональної інноваційної політики. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 6. С. 95–98. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/6_2015/21.pdf
11. Мушеник І. М. Сутність та структура регіональних інноваційних систем. *Український журнал прикладної економіки*. 2016. Т. 1. № 5. С. 60–69. URL: <http://ujae.wunu.edu.ua/index.php/ujae/article/viewFile/227/225>
12. Поручник А. М., Брикова І. В. Регіональна інноваційна система як основа підвищення міжнародного конкурентного статусу національних регіонів. *Міжнародна економічна політика*. 2006. № 2. С. 134–173. URL: http://kneu.kiev.ua/journal/ukr/article/2006_2_Poruch_Bryk_ukr.pdf
13. Федулова Л. І. Інституційні зміни наукової сфери. *Вісник Національної академії наук України*. 2013. № 7. С. 34–43.
14. Формування «розумної спеціалізації» в економіці України: колективна монографія / за ред.: чл.-кор. НАНУ І. Ю. Єгорова; ДУ «Ін-т. екон. та прогнозув. НАН України». Київ, 2020. 278 с.

REFERENCES

- Davymuka, S. A., and Fedulova, L. I. "Teoretyko-metodolohichni dyskurs suchasnoho rehionalnoho innovatsiinoho rozvytku" [Theoretical and Methodological Discourse of Modern Regional Innovative Development]. *Rehionalna ekonomika*, no. 1 (2018): 5-16. http://re.gov.ua/re201801/re201801_005_DavymukaSAFedulovaLL.pdf
- Fedulova, L. I. "Instytutsiini zminy naukovoї sfery" [Institutional Changes in the Scientific Sphere]. *Visnyk Natsionalnoi akademii nauk Ukrainy*, no. 7 (2013): 34-43.
- Formuvannia «rozumnoi spetsializatsii» v ekonomitsi Ukrainy* [The Formation of "Smart Specialization" in the Economy of Ukraine]. Kyiv: DU «In-t. ekon. ta prognosuv. NAN Ukrainy», 2020.
- Halasiuk, V. V. *Kontseptualni zasady transformatsii ekonomiky Ukrainy* [Conceptual Foundations of the Transformation of the Economy of Ukraine]. Kyiv: Natsionalna akademiia upravlinnia, 2019.
- Implementatsiia vysokyykh tekhnolohii v ekonomiku Ukrainy. Naukova dopovid* [Implementation of High Technologies in the Economy of Ukraine. Scientific Report]. Kyiv: DU «Instytut ekonomiky ta prognosuvannia NAN Ukrainy», 2016.
- Innovatsiina Ukraina 2020: natsionalna dopovid* [Innovative Ukraine 2020: National Report]. Kyiv: NAN Ukrainy, 2015.
- Kopytko, V. I., and Orlovska, O. V. "Napriamky formuvannia i rozvytku rehionalnykh innovatsiinykh system" [Borders of Formation and Development of Regional Innovation Systems]. *Ukrainskyi zhurnal prykladnoi ekonomiky*, vol. 3, no. 2 (2018): 73-80. http://eadnurt.diit.edu.ua/bitstream/123456789/11095/1/Kopytko_2018_3%2c2.pdf
- Lutskiv, O. M. "Rehionalna innovatsiina polityka: osoblyvosti formuvannia ta problemy realizatsii" [Regional Innovation Policy: Features of Formation and Implementation Problems]. *Rehionalna ekonomika*, no. 2 (2015): 153-162. http://re.gov.ua/re201502/re201502_153_LutskivOM.pdf
- Mushenyk, I. M. "Sutnist ta struktura rehionalnykh innovatsiinykh system" [Essence and Structure of Regional Innovation Systems]. *Ukrainskyi zhurnal prykladnoi ekonomiky*, vol. 1, no. 5 (2016): 60-69. <http://ujae.wunu.edu.ua/index.php/ujae/article/viewFile/227/225>
- Mustiatsa, V. M. "Formuvannia rehionalnoi innovatsiinoї polityky" [The Formation of Regional Innovation Policy]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, no. 6 (2015): 95-98. http://www.investplan.com.ua/pdf/6_2015/21.pdf
- Poruchnyk, A. M., and Brykova, I. V. "Rehionalna innovatsiina systema yak osnova pidvyshchennia mizhnarodnoho konkurentnoho statusu natsionalnykh rehioniv" [Regional Innovation System as a Basis for Increasing the International Competitive Status of National Regions]. *Mizhnarodna ekonomichna polityka*, no. 2 (2006): 134-173. http://kneu.kiev.ua/journal/ukr/article/2006_2_Poruch_Bryk_ukr.pdf
- Vakhovych, I. M. *Finansova polityka staloho rozvytku rehionu: metodolohiia formuvannia ta mekhanizmy realizatsii* [Financial Policy of Sustainable Development of the Region: Formation Methodology and Implementation Mechanisms]. Lutsk: Nadstyria, 2007.

Yermakova, O. A. "Kontseptualni zasady stratehuvannya innovatsiinoho rozvytku rehioniv v umovakh hlokalizatsii ekonomichnykh protsesiv" [Conceptual Basis of Strategizing of Region's Innovative Development in the Context of Globalization of Economic Processes]. *Pryazovskiy ekonomichnyi visnyk*, iss. 6 (2018): 336-341. http://pev.kpu.zp.ua/journals/2018/6_11_uk/62.pdf

Zhavoronkova, H. V., Homeniuk, M. O., and Zhmudenko, V. O. "Pidvyshchennia roli derzhavnogo rehuliuvan-

nia u finansuvanni innovatsiinoi diialnosti rehionu" [Enhancement of the Role of Public Regulation in Financing of Innovative Activity of the Region]. *Marketynh i menedzhment innovatsii*, no. 3 (2016): 130-144. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/46381/1/Zhavoronkova_%20Gomeniuk_Zhmudenko.pdf;jsessionid=ADAB99CFAE67DC6261104CD2A8E367DB

УДК 658.378

JEL: C53; C89; L20; L29; M11; M21; O31; O39

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-2-78-85>

ФОРСАЙТНО-ІННОВАЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ

©2023 ПРОХОРОВА В. В., ЧОБИТОК І. О.

УДК 658.378

JEL: C53; C89; L20; L29; M11; M21; O31; O39

Прохорова В. В., Чобіток І. О. Форсайтно-інноваційний механізм управління підприємствами в умовах цифровізації: теоретичні аспекти

Метою статті є формування теоретичних аспектів форсайтно-інноваційного механізму управління підприємствами в умовах цифровізації. Реалії сьогодення ставлять перед вітчизняними підприємствами амбітні завдання щодо здійснення кардинального науково-технічного та соціально-економічного розвитку, підвищення рівня розвитку, створення комфортних умов, а також формування умов і можливостей для самореалізації та розкриття талантів кожного працівника. Інструментами досягнення цих цілей є національні проекти та комплекси планових заходів щодо формування форсайтно-інноваційного механізму управління підприємствами в умовах цифровізації. У статті сформовано теоретичні аспекти форсайтно-інноваційного механізму управління підприємствами в умовах цифровізації – це процес вдосконалення або відкриття інноваційних продукції чи послуг з метою переходу до безпаперових технологій, роботизації, використання штучного інтелекту, блокчейну, технологій ідентифікації та інших передових технологій, які сформовано під впливом активного розвитку науково-технічного прогресу та відповідно до мінливих ринкових викликів, орієнтованих на задоволення потреб споживачів. Ці технології забезпечують підвищення ефективності й отримання конкурентних переваг на основі визначення можливих альтернатив майбутнього та на виборі найбільш вигідного варіанта. Впровадження форсайтно-інноваційного механізму управління підприємствами в умовах цифровізації має будуватися у визначеному порядку, оскільки при побудові механізму для кожного підприємства необхідно враховувати його специфіку діяльності та детально розробляти і реалізовувати стратегію з метою організації процесу створення інноваційного продукту та реалізації його на ринку.

Ключові слова: форсайтно-інноваційний механізм, інновації, управління, підприємства, цифровізація.

Рис.: 2. **Табл.:** 2. **Бібл.:** 17.

Прохорова Вікторія Володимирівна – доктор економічних наук, професор, завідувачка кафедри економіки та менеджменту, Українська інженерно-педагогічна академія (вул. Університетська, 16, Харків, 61003, Україна)

E-mail: vkprohkorova@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2552-2131>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/2000787>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57203623016>

Чобіток Ігор Олексійович – асистент кафедри економіки та менеджменту, Українська інженерно-педагогічна академія (вул. Університетська, 16, Харків, 61003, Україна)

E-mail: Igor_chobitok@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7259-431X>

UDC 658.378

JEL: C53; C89; L20; L29; M11; M21; O31; O39

Prokhorova V. V., Chobitok I. O. The Foresight-Innovation Mechanism of Enterprise Management in the Context of Digitalization: The Theoretical Aspects

The purpose of the article is the formation of theoretical aspects of the foresight-innovation mechanism of enterprise management in the context of digitalization. The realities of today set ambitious tasks before domestic enterprises to implement cardinal scientific, technical and socioeconomic development, increase the level of development, create comfortable conditions, as well as form conditions and opportunities for self-realization and disclosure of the talents of each employee. The instruments for achieving these goals are national projects and complexes of planned activities for the formation of a foresight-innovation mechanism for managing enterprises in the context of digitalization. The article forms the theoretical aspects of the foresight-innovation mechanism of enterprise management in the context of digitalization – this is the process of improving or contriving innovative products or services in order to switch to paperless technologies, robotization, the use of artificial intelligence, blockchain, identification technologies and other advanced technologies, which are formed under the influence of the active development of scientific-technological progress and in accordance with changing market challenges focused on satisfaction of consumer needs. These technologies provide increased efficiency and achievement of competitive advantages based on the identification of possible alternatives to the future and on the choice of the most profitable option. The introduction of the foresight-innovation mechanism of enterprise management in the conditions of digitalization should be built in a certain order, since when building a mechanism for each enterprise, it is necessary to take into account its specifics of activities, to develop in detail and implement a strategy in order to organize the process of creating an innovative product and implementing it in the market.